

Tur-tips:

Løvøya ved Horten

Av Frode Andersen

Vi tar turen til Løvøya nord for Horten på jakt etter kobber. Mange kjenner nok denne forekomsten, men det er vel også mange som ikke har vært der. Denne forekomsten og kobberet derfra er vel verdt et besøk. Hovedforekomsten er et gammelt skjerp og er kjent siden forrige århundre.

Vi starter turen i Horten og tar hovedveien (310) nordover mot Kobstadkrysset. Etter 4-5 km tar vi av fra hovedveien, der det er skiltet til Løvøya. Videre kjører vi til kapellet hvor det er gode parkeringsmuligheter. Derfra går vi nordover gjennom campingplassen og ned til den første bukta vi ser. Til den er det cirka 200 m å gå. Fra bukta tar vi til høyre og følger vannkanten omtrent 100 m og kommer da frem til forekomsten. Den siste biten kan nok være litt spennende, og muligheten for et ufrivillig bad er stor hvis man ikke tar det litt rolig.

Selve forekomsten er som nevnt et gammelt skjerp og består i dag av et vannfylt hull på rundt 3 x 3 m. Hullet ligger helt nede ved vannkanten, og vannet slår inn ved høyvann. Sjøen utenfor er åpen mot nord, og en tur til forekomsten i sterk nordavind kan nok bli en våt fornøyelse

Bergarten på Løvøya er en basalt betegnet B 1, det vil si en lavabergart som fløt ut i forbindelse med dannelsen av Oslofeltet. Dette skjedde i Permtiden eller med andre ord for cirka 270 millioner år siden. På grunn av bevegelser i området i senere faser av Oslofelt-dannelsen er det blitt en hel del

sprekker i basalten. Disse sprekkene går i hovedsak i nord-sydlig retning, og er i de aller fleste tilfeller fylt med kalkspat. Enkelte steder på disse kalkspat-fylte sprekkene er det avsatt kobber og kobbermineraler. Skjerpet på Løvøya er anlagt på disse sprekkene. Det finnes også lignende forekomster på Jeløya og Gullholmen ved Moss. Disse forekomstene er nok mer kjent og rikere på kobber. Forekomsten på Gullholmen er omtalt i litteraturen første gang i 1758. På Jeløya er det funnet flere ganske store klumper med gedigent kobber.

Tilbake til Løvøya; kobberet som finnes i skjerpet, opptrer som krystaller i dendrittisk vekst, eller med andre ord som mikrokrystaller i ordnet vekst. Dette sees som "juletrær" på 3-5 mm i kalkspat-gangene som gjennomsetter forekomsten. Disse ansamlingene med dendrittisk kobber kan bli 4-5 cm store og sitter som regel innbakt i kalkspat. Derfor er det en fordel å syre vekk noe av kalkspaten med fortynnet eddiksyre for å få frem mer av kobberet, men vær forsiktig så du ikke tar vekk for mye av kalkspaten.

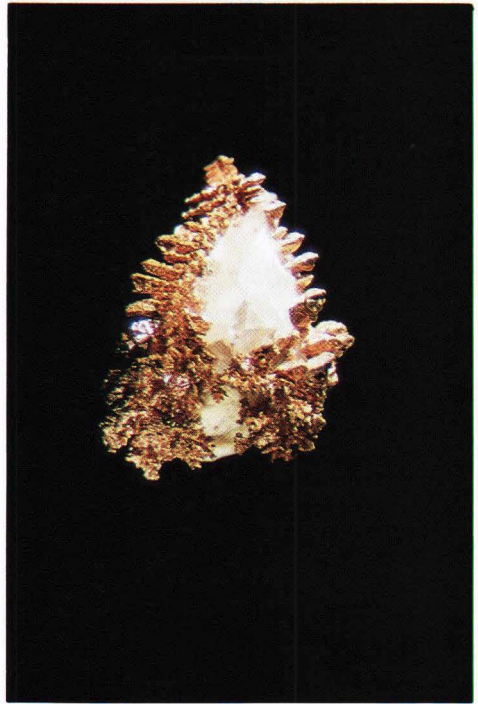
Kobberet kan også fylle ut tynnere sprekker i form av mer massive "plater" med mindre utviklet krystallvekst. Disse sprekkfyllingene kan bli ganske "store", opptil 10 x 10 cm. I tillegg til kobberet er det ikke så mange mineraler å finne, men noen er det.

Malakitt er det en del av, og den er lett å se på grunn av grønnfargen. Malakitten og den grønne fargen i kalkspat-gangene er en god

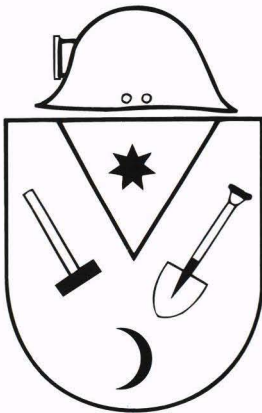
ledetråd for å finne kobber, da disse som regel opptrer sammen. Det hender ofte at bare malakitt er til stede når det er grønt i kalkspat-gangene. Mer sjelden kan man finne cupritt. Denne opptrer som røde mikrokrystaller sammen med kobber og malakitt. Det er også funnet et kobbersulfid i forekomsten, muligens covellin, uten at dette er nærmere bestemt. Dette sulfidet opptrer som blålige, metalliske, millimeter-store masser sammen med kobber og malakitt. Der er ikke utenkelig at det kan finnes flere sekundære kobberminerale i forekomsten.

Man bør også se etter kobber på andre plasser og kalkspat-ganger i området. Det er også funnet millimeter-store kobberkrystaller i blærerom i basalten i området. Kobberkrystallene fra skjerpet på Løvøya er, etter det jeg kjenner til, kanskje noe av det beste man finner av kobber i Norge. Et inntrykk av hvordan kobberet ser ut kan man få ved å se på messeplakaten for Barkåker-messa '92.

Da gjenstår det vel bare å si: GOD TUR!

Kobber 2x4 cm. Løvøya. Samling FA.

Canopus

Svein O. Haugen

Box 95, 3484 Holmsbu

Tlf.: 32 79 35 80

Fax: 32 79 35 01

Postgiro: 0804 4379830

Bank: Sparebanken NOR

(Union Bank of Norway)

Konto nr.: 2240.30.05030

Quaerite, et invenietis

**Norske samlerminerale
Estetikk, ikke systematikk**